

Stichting Openluchtmuseum Het Hoogeland
gevestigd te Warffum
Rapport inzake de
Jaarrekening 2021

Inhoudsopgave

Pagina

1. Bestuursverslag

1.1 Bestuursverslag 1

2. Jaarrekening

2.1 Balans per 31 december 2021 12

2.2 Staat van baten en lasten over 2021 14

2.3 Kasstroomoverzicht over 2021 15

2.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling 17

2.5 Toelichting op de balans 23

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten 30

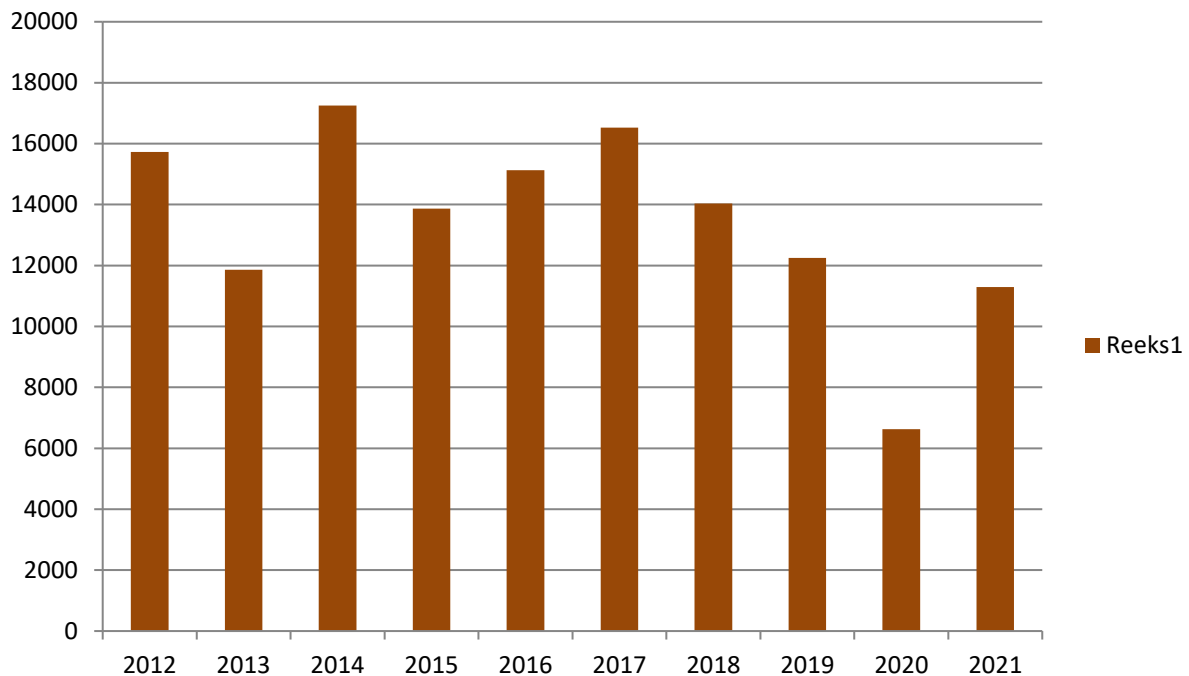
2.7 Overige toelichtingen 38

1. BESTUURSVERSLAG

Bestuursverslag 2021

Ook het tweede coronajaar kende een ander verloop dan verwacht. Het museum bleef noodgedwongen tot eind mei gesloten. De diverse maatregelen noodzaakten een flexibele houding en bijstellingen van de bezoekersmaatregelen. Desondanks ontstonden als gevolg van de pandemie ook kansen voor het museum. Zo kon een beroep worden gedaan op een regelingen van het Mondriaan Fonds en het Kickstart Cultuurfonds. Daarnaast ontvingen de Waddensemusea, waarvan Het Hoogeland deel uitmaakt, een subsidie van provincie en gemeente voor een reclamecampagne.

2021 bood, naast het reageren op externe omstandigheden, voldoende ruimte om te innoveren en structurele verbeteringen aan te brengen in de organisatie en de presentatie van het museum. Daarnaast werden krachten gebundeld en nieuwe netwerken opgezet. Het museum behaalde voor de tweede keer de status van *Kidsproof Museum*. De belangrijkste ontwikkelingen volgen in het onderstaande. Na het inhoudelijke bestuursverslag volgt een cijfermatig overzicht van het verloop van de financiën.



De bezoekerjfers van het museum over de laatste 10 jaar. 2021 kan zich meten met de 'precoronale' jaren 2019 en 2013.

Dit jaar startte de cultuurbeleidsplanperiode 2021-2025. Onder de titel "Plaats voor het Verleden, Ruimte voor de Toekomst" bood het museum in 2020 een vooruitblik op deze periode. Op grond van de missie "Het openluchtmuseum biedt zijn publiek een duurzame beleving van de onlosmakelijke samenhang tussen verleden, heden en toekomst", formuleerde het bestuur een viertal strategische lijnen. Die luiden als volgt:

- A. **Verleden, heden en toekomst:** waarborgen en uitdragen van onze unieke collectie;
- B. **Beleving:** bieden van een waardevolle, prikkelende en daardoor onvergetelijke ervaring voor onze bezoekers;
- C. **Samenhang:** bijdragen aan het historisch besef door de relaties tussen verleden en heden te laten zien en de relatie van de bezoeker met dat verleden;

D. **Duurzaam:** streven naar een balans tussen mensen, middelen en omgeving.

In het onderstaande leest u hoe de strategische lijnen leiden tot uitvoering. Daarnaast wordt nog een aantal zaken genoemd dat aan de orde is geweest, maar zonder een directe relatie tot het beleidsplan.

Tot slot: over het hele jaar hing de sluier van corona. Daar waar dit niet anders kan, wordt dat in dit verslag nog extra aangestipt. Voor het overige wordt verondersteld dat de pandemie een bekend gegeven is

A. Verleden, heden en toekomst

Dit jaar presenteerde het museum het projectplan “Bittere Borrels en Champagnejaren”, dat de afstoot geeft voor de herinrichting van het museumterrein. Met de provincie en de gemeente is inmiddels gesproken over het plan en een particulier fonds heeft daadwerkelijke interesse. Het laatste fonds betaalde voor een specifiek onderdeel van het projectplan, gericht op het verantwoord afstoten van een deel van de collectie. In 2022 moet de aanvullende financiering worden gevonden. Een bijdrage van het Mondriaan Fonds maakte het mogelijk om een medewerkster aan te stellen voor collectiebehoud. Na een sollicitatieprocedure is Annemieke Huisman aangesteld voor een periode van 16 maanden. In die tijd zal zij een nieuw collectiebeleidsplan opstellen en een strategie ontwikkelen voor het inlopen van registratieachterstanden. Met ingang van januari 2022 zal zij tevens het hiervoor genoemde afstotingsproject op zich nemen.



Laméris, waarschijnlijk gezeten in zijn koets voor de deuren van zijn schuur naast de woning aan de Hoofdstraat in Warffum.

Intussen ging de nieuwe inrichting van de Kosterwoning gestaag door. Na afronding van de restauratie van dit pand, zullen de museale ruimtes een ander aanzien krijgen, gebaseerd op de nieuwe inzichten die ook voor de overige panden gaan gelden. In de kosterwoning is gekozen voor

het huishouden van Lubertus Patrocles Roemeling, een van de voormalige koster van Warffum en bovendien de schrijver van het schoolmeestersrapport (1828) van het dorp. Inmiddels is de keuken opnieuw ingericht en daarbij ontdaan van een hoeveelheid overvloedige objecten. Een halletje is nu ingericht als bijkeuken. Naast deze ruimten, die al toegankelijk zijn voor het publiek, worden de voorkamers nog voorzien van een nieuwe inrichting. Voor een van deze ruimtes, de studeer- en werkkamer van Roemeling, ontving het museum een traverso van Museum Stad Appingedam. Intussen is een student geschiedenis gestart met de samenstelling van een dossier rondom de veeartsenij. Dit dossier moet de aanknopingspunten bieden voor een vernieuwing van de inrichting van het gebouw.

Een langer lopend project betreft de restauratie van het portret van de familie Trip, een 17e eeuwse schilderij dat het museum in langdurig bruikleen heeft van de familiestichting Trip. Als een van de weinige eigentijdse afbeeldingen van de Warffumborg, het woonhuis van de familie, is het schilderij van belang voor het verhaal dat het museum vertelt. Enige tijd geleden werd een restauratieplan opgesteld en de Vereniging Rembrandt is in principe bereid om een deel van de opknappingskosten te ondersteunen. Voorwaarde is dat het museum zicht geeft op een veilig en duurzaam beheer van het doek, nadat het is gerestaureerd. De Rijksdienst Cultureel Erfgoed helpt het museum met adviezen. Op verzoek van het Noordelijk Scheepvaartmuseum in Groningen, gaf het openluchtmuseum de trophenhelm van Marten Toonder senior in bruikleen. Het scheepvaartmuseum krijgt een nieuwe vorm en neemt afscheid van het publiek met een tentoonstelling waarop onder andere objecten van de musea in de provincie zichtbaar zijn.

Het museum heeft enkele objecten uit de Rijkscollectie in bruikleen. Dit jaar kwam een medewerker van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed de objecten inspecteren.

B. Beleving

Het museum verwierf in de herfst van 2021 de status Kidsproof. Enkele jaren geleden was het museum het eerste en enige die dit predikaat verwierf, nu deelt het de eer met Storyworld en het Groninger Museum. Gedurende heel 2022 mag het openluchtmuseum deze status hanteren.



Foto van Bas Meelker uit de tentoonstelling "Bladspiegel".

Het museum begon het jaar met een fototentoonstelling van Caroline Penris, die eind 2020 was gestart. De lockdown zorgde ervoor dat slechts een zeer beperkt publiek de foto's kon zien.

De belangrijkste tentoonstelling was gewijd aan het werk van Aizo Betten (1938-1914), een kunstenaar uit Warffum die nauw verbonden was met het museum. De expositie toonde hoogtepunten uit zijn werk en ging vergezeld van een nieuwe levensbeschrijving die bij de opening ten doop werd gehouden. Helaas werd de tentoonstelling geopend op een moment dat het museum voor het publiek gesloten was. Vanaf eind mei kreeg Betten de aandacht die hij verdient.

In het najaar werd de tentoonstelling "Bladspiegel" geopend met foto's uit het tijdschrift Blad. Dit magazine bestaat in 2022 vijf jaar en besteedt elke twee maanden veel ruimte aan cultuur, erfgoed en landschap van Noord-Nederland. De fototentoonstelling werd geopend door Henk Jan Bolding, de burgemeester van gemeente Het Hogeland en blijft staan tot het voorjaar van 2022.

Met medeweten van het museum wijdde Staatsbosbeheer in het Auditorium een tentoonstelling aan vijftig jaar Bomans en Wolkers op Rottumerplaat. De expositie bood geen terugblik op het verblijf van deze schrijvers op het eiland, maar toonde foto's, een verhaal en een podcast over eilanden en eenzaamheid.

Het museum gebruikte een subsidie van het Kickstart Cultuurfonds voor de vervanging van alle houten hekjes in het museum voor perspex afscheidingen. Dit was een al langer gekoesterde wens, omdat de spijlenhekjes als opdringerig werden ervaren. Met name kinderen keken door de houten tralies naar de verschillende interieurs van het museum. Naast visueel hinderlijk werden de houten hekjes een potentiële besmettingsbron in tijden van corona. De nieuwe afscheidingen zijn transparant, minder aanwezig en beter schoon te houden.

De pandemie werd aangewend voor een nieuwe vaste routing, waardoor bezoekers elkaar minder tegen komen. Op basis daarvan werd ook een vernieuwde plattegrond gemaakt die inzichtelijker is voor veel bezoekers. De plattegrond was aanleiding voor nieuwe, neutralere benamingen voor de verschillende gebouwen. Termen als "Schippershoes" of "Bie Koboa" zeggen voor de gemiddelde museumgast niet veel. "Dijkhuis" en "Dorpskroeg" maakt direct duidelijk om wat voor gebouwen het gaat.

Twee maal werden dit jaar opnames gemaakt op het museumterrein. De eerste keer waren dat beelden voor de clip van de Groninger jazz-, blues- en gipsyband "Them Dirty Dimes". Voor hun debuutalbum "In Gold we Trust", toverden zij het terrein om tot een dorpje tijdens de goldrush in het westen van de Verenigde Staten.

In de zomer volgden opnames voor het programma "Langs de Kust", voor omroep Max. Presentator Huub Stapel liet zien hoe het museum het verhaal vertelt van het wonen aan de Waddenkust. De uitzendingen van dit programma volgen naar verwachting in maart 2022.



Gedeputeerde Mirjam Wulfse bij de opening van de tentoonstelling over Johannierter Kloosters, in de kerk van Usquert.

C. Samenhang

In 2019 werd het museum betrokken bij een interregionaal project over voormalige Johanniere Kloosters in Groningen en Ost Friesland. Samen met enkele partijen in Groningen en Duitsland werd een reizende tentoonstelling samengesteld. Hoewel de planning wegens de omstandigheden moest worden omgegooid, vond de opening in Usquert in september plaats. In de kerk werd een uitstekende locatie gevonden voor een tentoonstelling die een maand duurde. Tijdens de opening werd een excursie georganiseerd naar Boerderij Kloosterwiltwerd, de vroegere locatie van het klooster waar nog een aantal restanten worden gekoesterd.

Sinds vorig jaar is in de voormalige gereformeerde kerk, de burenen van het museum aan het Oosterkerkpad, De Kunstkerk gevestigd. In het kerkgebouw en de naastgelegen ruimten krijgen kinderen van de basisschool les in musische vakken. Daarnaast worden vakantiecampen, concerten en culturele avonden gehouden.

In het najaar bood het museum kleine rondleidingen door de collectie archeologie voor kinderen die een workshop in De Kunstkerk volgden. Deze samenwerking en de onderlinge contacten waren onder andere aanleiding voor een onderzoek naar een gezamenlijk aanbod voor het VMBO. Naar verwachting krijgt dit programma in de loop van 2022 nader vorm.

Voor 2022 is een tentoonstellingsproject gepland onder de titel "Bouwen voor Bewegen". Dit project gaat in op de geschiedenis van het bewegingsonderwijs en de bouwopgaven die hieruit voortkomen. Aanleiding zijn een tweetal gymzalen in Warffum, die de status van rijksmonument hebben. Een daarvan staat op het museumterrein (het huidige auditorium) de andere is het houten gymgebouw van de voormalige Rijks HBS.

In de loop van 2021 is het project verbreed, omdat bewegingsonderwijs een veel actueler onderwerp blijkt te zijn, dan aanvankelijk verwacht. Nu wordt in 2022 een proloogtentoonstelling in Warffum gehouden, waarna het project door heel Nederland wordt ontwikkeld.

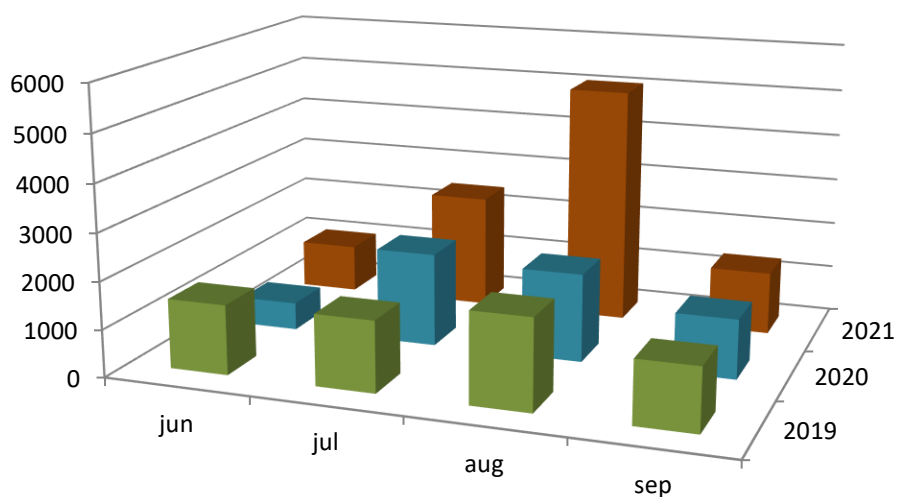


De gymzaal van de voormalige HBS in Warffum, een onlangs gerestaureerd Rijksmonument.

In het najaar van 2020 besloot een zestal musea in Noord Groningen de krachten te bundelen op het gebied van promotie en reclame. Vanuit het besef dat de musea samen het verhaal van 3000 jaar bewoning aan de Waddenzee vertellen en daarmee bezoekers een afgerond aanbod doen, hebben zij het initiatief genomen om gezamenlijk advertenties te plaatsen.

Nadat het zestal zich als “De Waddemusea” hadden geprofileerd in diverse papieren media, is voor het zomerseizoen een landelijke campagne ontwikkeld op TV en radio. Daarnaast werden spotjes geplaatst bij Radio Noord en werden lantaarnpaalaffiches bekostigd. Met steun van de Provincie Groningen en de gemeenten Het Hogeland en Westerkwartier, kon de campagne eind juli van start. Voor het zomerseizoen van 2022 zal de landelijke promotie worden herhaald.

De resultaten van de landelijke reclame worden verder geanalyseerd door een student commerciële economie. Vooruitlopend daarop kan worden vastgesteld dat de musea gemiddeld een 64% hoger bezoekersaantal hebben gehaald in vergelijking met 2020. Voor het openluchtmuseum werd augustus een recordmaand met meer dan 5.000 bezoekers.



Het verloop van de bezoekersaantallen in het hoogseizoen van de jaren 2019t.m. 2021.

D. Duurzaam

Het museum heeft op verschillende manieren onderzocht wat de mogelijkheden zijn om te bezuinigen op energie. De complexiteit van het hele terrein, met vooral oudere en slecht te isoleren gebouwen blijkt groot. Daarnaast hebben de woningen een andere energievraag dan de museale gebouwen, de depots of de ruimten waarin wordt gewerkt. De mogelijkheden worden verder beperkt omdat de gebouwen rijksmonument zijn, het museum onderdeel is van een beschermd dorpsgezicht en bovendien gelegen op een wierde met hoge archeologische waarde.

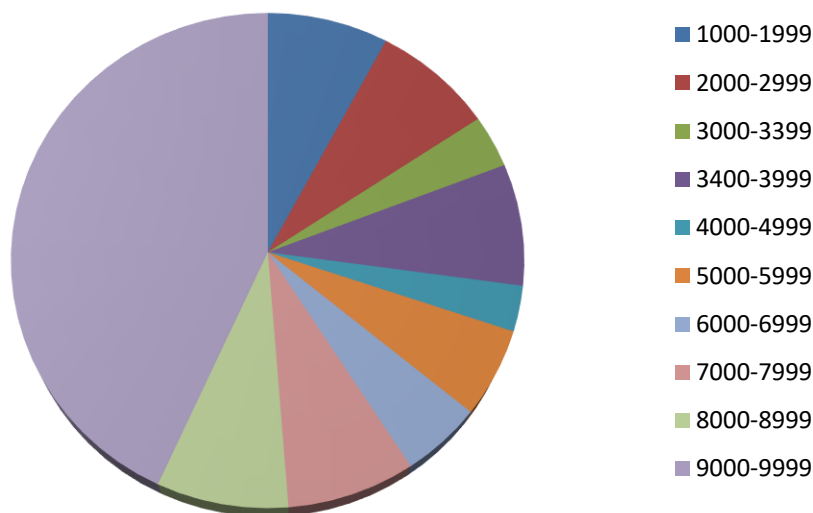
In 2021 sloot het museum zich aan bij het “Koplopersproject” van de gemeente Het Hogeland, dat zich richt op het vormen van een netwerk van ondernemers die allemaal streven naar hogere duurzaamheid.

Het openluchtmuseum voelt een bijzondere verantwoordelijkheid voor de fysieke omgeving waarin het gelegen is. Als een museum in de kern van een levend dorp, moet het ook betrokken zijn bij ontwikkelingen in de gemeenschap, zeker als die betrekking hebben op het behoud en de ontwikkeling van de publieke ruimte. Om die reden was het museum lid van een werkgroep die de herinrichting van De Oosterstraat heeft voorbereid. Daarnaast was het museum betrokken bij een project dat de status van de kerkpaden in het dorp wil verbeteren en benutten.

Al langere tijd is het onderhoud van de gebouwen een bijzondere zorg. Jarenlang werden de loonkosten van twee medewerkers van de Technische Dienst gedragen door de gemeente. Na de pensionering van de beide technici kwam deze regeling ten einde. Na een lange zoektocht naar een oplossing, heeft het museum dit jaar een nieuwe medewerker aangenomen, die de vrijwilligers van de Technische Dienst aanstuurt. Daarnaast houdt het nieuwe personeelslid zich bezig met een meerjarig onderhoudsplan voor alle gebouwen. De aanstellingsomvang van de technicus is beperkt tot acht uur per week.

Ook voor de facilitaire dienst werd een nieuwe medewerkers geworven. Dit personeelslid wordt deels ingezet voor het schoonhouden van de ruimte van Het Spijslokaal, zodat een deel van de loonkosten worden verhaald op de exploitanten van de horeca. Daarnaast kan voor deze medewerker loondispensatie worden verkregen.

Een aantal gebouwen op het terrein is deels verhuurd als woonruimte. De bewoners van Oosterstraat 21 zijn vertrokken en aan het einde van het jaar nam een nieuwe bewoonster de sleutel in ontvangst. Door de verhuizing van de kantoren, komt Oosterstraat 35 weer beschikbaar als woonruimte. Na wat aanpassingen in het begin van 2022 zal ook daarvoor een bewoner worden gezocht.



De herkomst van de bezoekers in augustus van dit jaar op basis van de postcoderegistratie.

Het museum was lid van de werkgroep voor een modernisering van de museale infrastructuur, een meerjarig project van de provincie Groningen. De uitkomsten hiervan werden in november gepresenteerd in de Freaylemaborg gepresenteerd. Op grond hiervan zullen de geregistreerde musea in Groningen met ingang van 2022 een aantal probleemvelden gezamenlijk aanpakken. Voor dit project heeft de provincie budget beschikbaar gesteld.

Het museum is tevens betrokken bij de Coöperatie Sterke Musea in Groningen. Dit samenwerkingsverband krijgt ondersteuning in het kader van het project "Toukomt". De coöperatie organiseert professionele ondersteuning voor de aangesloten musea.

In het voorjaar werd een wetsvoorstel aan de Tweede Kamer gepresenteerd waarmee "testen voor toegang" werd geformaliseerd. Dit voorstel bepaalde dat bezoekers aan culturele instellingen voorafgaand een test moesten laten afnemen, om vervolgens met het negatieve resultaat een entreekaartje te kopen. De wet had voor het openluchtmuseum de consequentie dat bezoekers eerst voor een test naar de stad Groningen of Hoogezand moesten, om vervolgens met het resultaat

entree te krijgen tot het museum. Deze omslachtige procedure zou ernstige gevolgen hebben voor musea op het platteland en dus zeker ook voor het openluchtmuseum.

Samen met vier andere museumdirecteuren werd een open brief gezonden aan de leden van de Tweede Kamer. Het protest heeft er mede toe geleid dat het wetsvoorstel weliswaar de Tweede Kamer heeft gehaald, maar vervolgens is gesneuveld.

E. Algemeen

Het museumbestuur kent de Code Governance Cultuur en handelt waar mogelijk in lijn met de aanbevelingen die daarin worden gedaan. De verantwoordelijkheid voor de fysieke kwaliteit van zijn omgeving, strekt zich ook uit tot de maatschappelijke aspecten. Het bestuur tracht in zijn samenstelling een afspiegeling te zijn van de regio, maar is zich er van bewust dat de verhouding tussen mannen en vrouwen binnen het bestuur onevenwichtig is. In het najaar van 2021 maakte Petra Maters haar voornemen tot aftreden bekend. Voor haar opvolging is nadrukkelijk gezocht naar een vrouwelijke kandidaat. Door openbaar en transparant werven via LinkedIn en Facebook is het bestuur erin geslaagd om Bettie Jongejan als nieuw lid te benoemen.

Ook binnen de personeelsgeleding is aandacht voor een goede afspiegeling en voor een prettig werkklimaat. Met diverse reglementen wordt bijgedragen aan een veilige atmosfeer en een redelijk diverse samenstelling.

Inhoudelijk is het educatieve aanbod nog altijd de beste garantie voor een gevarieerde samenstelling van het museumpubliek. Door zijn laagdrempelige aanpak biedt het museum toegang voor alle lagen van de bevolking, ongeacht achtergrond of identiteit. Daarnaast zoekt het museum actief samenwerking met partijen als het internationale dansfestival Op Roakeldais of Colourfull Het Hogeland om de veelstemmigheid van aanbod en publiek te versterken. Bij de plannen tot herinrichting van het museum is nadrukkelijk ruimte voor diverse verhaallijnen die de veelkleurigheid van de geschiedenis van Noord-Groningen versterken.

De restauratie van De Kosterwoning werd in het voorjaar afgerond. De herinrichting van het museale deel was eerder aan de orde. Het achterhuis werd in het najaar ingericht als kantoren van het museum. Samen met ruimten voor administratie, collectie en bibliotheek, beschikt het museum nu over ruime en representatieve vertrekken voor de staf.

F. Overig

Evenals in het vorige jaar, was de directeur van het openluchtmuseum dit jaar adviseur voor het Mondriaan Fonds, voor regelingen op het gebied van het Mobiel Erfgoed. Daarnaast was hij bestuurlijk betrokken bij de stichting Hogeland in Beeld, de stichting Promotie Waddenland en bij De Kerk, het Centrum voor Amsterdamse Schoolarchitectuur in Groningen. Het Mondriaan Fonds kent een vacatievergoeding, de overige functies zijn volledig onbezoldigd.

De leden van het museumbestuur zijn onbezoldigd. De organisatie kende op 31 december 8 medewerkers die gezamenlijk 3,25 FTE vertegenwoordigden. Daarnaast wordt een beroep gedaan op 61 vrijwillige medewerkers. De beloningen van betaalde medewerkers van het museum blijven binnen de kaders die worden gesteld door de Wet Normering Topinkomens. Van ontslagvergoedingen was in het verslagjaar geen sprake.

G. Financiën

Het museum sluit het jaar af met een positief resultaat van ruim € 7.000,=, waar een bescheiden resultaat van € 478 was voorzien. Gelet op het onvoorspelbare verloop van het jaar, stemt het resultaat tot tevredenheid, waarbij zij opgemerkt dat er operationeel wel een verlies is geleden. Met name met de omzet die tijdens de zomermaanden werd geboekt, werden de gevolgen van de gedwongen sluiting in de eerste vijf maanden en de laatste weken van het jaar bijna uitgevlakt. Daarnaast heeft het museum optimaal gebruik kunnen maken van diverse steunregelingen die voor de culturele sector werden ontwikkeld in het kader van de pandemie.

Het museum stelde in 2020 een meerjarenonderhoudsplan op. In 2021 kon slechts op bescheiden schaal uitvoering aan dat plan worden gegeven. Subsidieverwachtingen kwamen niet uit, met de restauratie van De Kosterwoning had de directie de handen vol en de gebrekkige uitvoeringscapaciteit van de Technische Dienst maakte uitvoering lastig. Daarbij kwamen ook nog eens een keer de overspannen markt in de bouwsector.

Met de aanstelling van een nieuw hoofd van de Technische Dienst zal het onderhoudsplan nog eens kritisch tegen het licht worden gehouden. Daarnaast zijn diverse bijdragen die werden ontvangen in het kader van de aardbevingen gereserveerd voor een onderhoudsfonds, inzetbaar voor de uitvoering van het plan. Ook de opbouw van een onderhoudsreserve met middelen uit de begroting draagt hieraan bij.

De exploitatiecijfers over 2021, vergeleken met de begroting over '21 en '22 geeft het volgende beeld:

	2021 resultaat	2021 begroot	2022 begroot
Baten			
overheidssubsidies	185.600	164.000	185.600
fondsenwerving	20.446	4.000	4.000
overige baten	18.614	0	0
<i>subtotaal</i>	<i>214.660</i>	<i>168.000</i>	<i>189.600</i>
Netto-omzet	78.805	80.500	77.000
inkoopwaarde omzet	-13.784	-11.780	-9.300
Brutowinst	65.021	68.720	67.700
overige bedrijfsopbrengsten	12.737	21.000	20.000
Brutomarge	77.758	89.720	87.700
Som der baten	292.418	257.720	277.300
Lasten			
personeel	159.269	160.400	176.978
afschrijvingen	15.179	14.592	13.428
Bijzondere posten	-6.462	0	0
overige	116.513	79.050	95.750
Som der lasten	282.499	254.042	286.156
Resultaat	9.919	3.678	-8.856
Financiële baten en lasten	-2.515	-3.200	-3.900
Netto Resultaat	7.404	478	-12.756

Een uitgebreid overzicht van het verloop van de exploitatie en de balans van de stichting volgt in navolgende jaarrekening.

2. JAARREKENING

2.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2021

(na voorstel resultaatverdeling)

	<u>31-12-2021</u>		<u>31-12-2020</u>	
	€	€	€	€
Activa				
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	119.424		152.816	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>3.421</u>		<u>3.066</u>	
		122.845		155.882
Vlottende activa				
Vorraden				
Gereed product en handelsgoederen		6.574		6.881
Vorderingen				
Vorderingen op handelsdebiteuren	4.999		3.893	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4.462		15.603	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>17.006</u>		<u>10.534</u>	
		26.467		30.030
Liquide middelen				
Kas	1.290		1.950	
Rabobank	<u>375.282</u>		<u>258.731</u>	
		376.572		260.681
		<u>532.458</u>		<u>453.474</u>

	<u>31-12-2021</u>		<u>31-12-2020</u>	
	€	€	€	€
Passiva				
Stichtingsvermogen				
Bestemmingsfondsen	119.283		109.283	
Algemene reserve	<u>32.119</u>		<u>34.715</u>	
		151.402		143.998
Voorzieningen				
Overige voorzieningen		131.934		133.304
Langlopende schulden				
Schulden aan banken	87.200		91.400	
Overige schulden	<u>56.111</u>		<u>-</u>	
		143.311		91.400
Kortlopende schulden				
Schulden aan banken	37.883		4.253	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	18.223		3.708	
Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen	4.408		3.305	
Onderhanden werk	16.087		42.241	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>29.210</u>		<u>31.265</u>	
		105.811		84.772
		<u>532.458</u>		<u>453.474</u>

2.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2021

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Baten			
Overheidssubsidies	185.600	164.000	170.600
Giften en baten uit fondsenwerving	10.446	4.000	100.945
Overige baten	18.614	-	33.739
	<u>214.660</u>	<u>168.000</u>	<u>305.284</u>
Netto-omzet	78.805	80.500	63.555
Inkoopwaarde van de omzet	-13.784	-11.780	-11.839
Brutowinst	65.021	68.720	51.716
Overige bedrijfsopbrengsten	12.737	21.000	15.635
Brutomarge	<u>77.758</u>	<u>89.720</u>	<u>67.351</u>
	<u>292.418</u>	<u>257.720</u>	<u>372.635</u>
Lasten			
Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen	157.269	160.400	144.819
Afschrijvingen op immateriële, materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	15.179	14.592	14.655
Bijzondere posten	-6.462	-	-
Overige bedrijfskosten	116.513	79.050	90.838
Totaal van som der kosten	<u>282.499</u>	<u>254.042</u>	<u>250.312</u>
Totaal van bedrijfsresultaat	<u>9.919</u>	<u>3.678</u>	<u>122.323</u>
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	10	-	-
Rentelasten en soortgelijke kosten	-2.525	-3.200	-3.333
Financiële baten en lasten	<u>-2.515</u>	<u>-3.200</u>	<u>-3.333</u>
Totaal van netto resultaat	<u>7.404</u>	<u>478</u>	<u>118.990</u>
Resultaatbestemming			
Bestemmingsfonds Anonieme Schenker	10.000		5.000
Algemene reserve	-2.596		113.990
	<u>7.404</u>		<u>118.990</u>

2.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2021

	2021		2020	
	€	€	€	€
Totaal van kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		9.919		122.323
Aanpassingen voor				
Afschrijvingen	15.179		14.655	
Afname van de voorzieningen	-1.370		-	
Valutaomrekeningsverschillen	20.764		-	
		34.573		14.655
Verandering in werkkapitaal				
Afname (toename) van voorraden	307		4.481	
Afname (toename) van handelsdebiteuren	-1.106		6.419	
Afname (toename) van overige vorderingen	4.669		5.605	
Toename (afname) van overige schulden	21.092		32.542	
		24.962		49.047
Totaal van kasstroom uit bedrijfsoperaties		69.454		186.025
Ontvangen interest	10		-	
Betaalde interest	-2.525		-3.333	
		-2.515		-3.333
Totaal van kasstroom uit operationele activiteiten		66.939		182.692
Totaal van kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Verwerving van materiële vaste activa		-2.906		-
Totaal van kasstroom uit financie- ringsactiviteiten				
Ontvangsten uit hoofde van leningen	95.000		-	
Uitgaven ter aflossing van leningen	-43.089		-4.200	
Toename (afname) van de schulden aan kredietinstellingen	-53		-174	

**Totaal van kasstroom uit financie-
ringsactiviteiten**

51.858

-4.374

**Totaal van toename (afname) van
geldmiddelen**

115.891

178.318

Verloop van toename (afname) van geldmiddelen

Geldmiddelen aan het begin van de
periode

260.681

82.363

Toename (afname) van geldmiddelen

115.891

178.318

Geldmiddelen aan het einde van de
periode

376.572

260.681

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

INFORMATIE OVER DE RECHTSPERSOON

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Openluchtmuseum Het Hoogeland is feitelijk en statutair gevestigd op Schoolstraat 2, 9989AG te Warffum en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41009349.

ALGEMENE TOELICHTING

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van Stichting Openluchtmuseum Het Hoogeland, statutair gevestigd te Warffum, bestaan voornamelijk uit: het inrichten, in stand houden en exploiteren van het Openluchtmuseum Het Hoogeland te Warffum ten einde een zo breed mogelijk publiek kennis te laten nemen van zowel de leefwijze van de vroegere bevolking als van de geschiedenis en cultuur van het Hogeland in de provincie Groningen. Daartoe verzamelt het museum gebouwen en voorwerpen uit het verleden van het gebied, is het verantwoordelijk voor een vaste opstelling van gebouwen en interieurs, organiseert het wisseltonstellingen en ontwikkelt het cultuureducatieve en cultuurtoeristische programma's. Daarnaast verhuurt het museum een aantal woningen, exploiteert het een museumwinkel en een museumrestaurant. In het auditorium op het museumterrein worden door het museum lezingen, symposia en andere groepsactiviteiten georganiseerd.

Continuïteit

Informatieverschaffing over continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Stichting Openluchtmuseum het Hoogeland is voor de financiering van activiteiten mede afhankelijk van subsidies. Belangrijke subsidiegevers zijn de gemeente Hogeland en provincie Groningen. Deze subsidiegevers hanteren een vierjaarsperiode voor het toekennen van bijdragen. De huidige periode loopt af op 31 december 2024. Wij verwachten dat Openluchtmuseum het Hoogeland ook in 2022 op een vergelijkbaar niveau als in 2021 haar activiteiten kan voortzetten en duurzaam een sluitende exploitatie kan realiseren. Om die reden is de jaarrekening opgesteld op basis van continuïteit van de stichting. Het bestuur is van mening dat er geen onzekerheid van materieel belang ten aanzien van de continuïteit van de organisatie aanwezig is.

Schattingen

Informatieverschaffing over schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Openluchtmuseum Het Hoogeland zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR VERSLAGGEVING

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn voor de Jaarverslaggeving Hoofdstuk RJK C1 Kleine Organisatie-zonder-winststreven.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaten zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. Voor zover niet anders vermeld zijn de bedragen in dit rapport weergegeven in euro's.

GRONDSLAGEN

De waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt afgeschreven vanaf moment ingebruikname. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Er wordt afgeschreven vanaf moment ingebruikname.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. De bijdragen vanuit de overheid inzake de waardedalingregeling zijn in mindering gebracht op de boekwaarde. Daar waar de boekwaarde onvoldoende was om de waardedalingregeling op in mindering te brengen worden als bijzondere bate verantwoord in de staat van baten en lasten.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere opbrengstwaarde.

De verkrijgings- of vervaardigingsprijs bestaat uit (alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging) alsmede de gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. In de kosten van vervaardiging zijn begrepen directe loonkosten en toeslagen voor aan de productie gerelateerde indirecte vaste en variabele kosten, waaronder de kosten van het bedrijfsbureau, de onderhoudsafdeling en interne logistiek.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurrantheid van de voorraden.

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten in opdracht van derden bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst (voor zover betrouwbaar kan worden vastgesteld), en indien van toepassing, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. Onderhanden projecten worden afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd.

Indien het een creditstand vertoont worden deze gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Uitgaven voor projectkosten voor nog niet verrichte prestaties worden opgenomen onder de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Vlottende activa

Vlottende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen zijn geormerkte giften van derden en worden besteed binnen de doelstelling die de schenker er aan heeft verbonden.

Voorziening voor groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt. In 2020 zal een nieuwe schatting worden gemaakt van de onderhoudskosten de komende 5 jaren.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Indien geen sprake is van (dis)agio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

De waardering van de staat van baten en lasten

De bepaling van het resultaat

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald. Opbrengsten worden alleen verantwoord als ze voldoende zeker gesteld zijn. Verplichtingen en verliezen worden verwerkt zodra ze bekend worden, mits voor de afwikkeling ervan uitstroom van middelen noodzakelijk is en de omvang betrouwbaar kan worden geschat.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten verwerkt onder vermelding van de aard van de bestemming; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden gereserveerd in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en).

Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk -fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten. Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput, wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens de specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden

posten van het eigen vermogen.

Subsidiebaten

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling kan aantonen aan de voorwaarden te hebben voldaan.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Baten

Verkoop van goederen

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Overheidssubsidies

Investeringsubsidies in verband met de aanschaf van vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

Omzetverantwoording

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten en gerealiseerde projectopbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Pensioenlasten

Stichting Openluchtmuseum Het Hoogeland heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verplichtingen.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord

als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Grondslagen: Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. De effecten kunnen worden beschouwd als zeer liquide beleggingen.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationale activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van de geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

2.5 TOELICHTING OP DE BALANS**Vaste activa****Materiële vaste activa**

	Bedrijfs- gebouwen en -terrei- nen	Andere vaste be- drijfsmid- delen	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2021			
Verkrijgings- of vervaardi- gingsprijs	1.245.604	79.129	1.324.733
Cumulatieve afschrijvingen	-1.092.788	-76.063	-1.168.851
Boekwaarde per 1 januari 2021	<u>152.816</u>	<u>3.066</u>	<u>155.882</u>
Mutaties			
Investerings	-	2.906	2.906
Afschrijvingen	-12.628	-2.551	-15.179
Ontvangen subsidies	-20.764	-	-20.764
Saldo mutaties	<u>-33.392</u>	<u>355</u>	<u>-33.037</u>
Stand per 31 december 2021			
Verkrijgings- of vervaardi- gingsprijs	1.245.604	82.035	1.327.639
Cumulatieve afschrijvingen	-1.105.416	-78.614	-1.184.030
Cumulatieve subsidies	-20.764	-	-20.764
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>119.424</u>	<u>3.421</u>	<u>122.845</u>

Vlottende activa**Vorraden**

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Gereed product en handelsgoederen		
Vorraad Winkel	<u>6.574</u>	<u>6.881</u>
Vorderingen		
Vorderingen op handelsdebiteuren		
Vorderingen op handelsdebiteuren	<u>4.999</u>	<u>3.893</u>

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	<u>4.462</u>	<u>15.603</u>
----------------	--------------	---------------

Overige vorderingen en overlopende activa

Nog te factureren	-	892
Overige vordering	<u>17.006</u>	<u>9.642</u>
	<u>17.006</u>	<u>10.534</u>

Stichtingsvermogen

In onderstaand overzicht is het verloop van het eigen vermogen weergegeven:

	Bestem- mings- fondsen	Algemene reserve	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2021	109.283	34.715	143.998
Mutatie uit resultaatverdeling	10.000	-	10.000
Uit resultaatverdeling	-	-2.596	-2.596
Stand per 31 december 2021	<u>119.283</u>	<u>32.119</u>	<u>151.402</u>

31-12-2021	31-12-2020
€	€

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfonds S. Scheltens	100.000	100.000
Bestemmingsfonds Onderhoud Molen de David	4.283	4.283
Bestemmingsfonds Anonieme Schenker	15.000	5.000
	<u>119.283</u>	<u>109.283</u>

2021	2020
€	€

Bestemmingsfonds S. Scheltens

Stand per 1 januari	100.000	100.000
Mutaties	-	-
Stand per 31 december	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>

Dit fonds dient besteed te worden aan onderhoud in de brede zin des woords van de collectie van het museum

Bestemmingsfonds Onderhoud Molen de David

Stand per 1 januari	4.283	4.283
Mutaties	-	-
Stand per 31 december	<u>4.283</u>	<u>4.283</u>

Dit fonds dient besteed te worden aan het onderhoud van Molen de David.

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Bestemmingsfonds Anonieme Schenker		
Stand per 1 januari	5.000	-
Resultaatverdeling	<u>10.000</u>	<u>5.000</u>
Stand per 31 december	<u><u>15.000</u></u>	<u><u>5.000</u></u>

Anonieme schenking onder voorwaarde dat deze wordt aangewend voor het in stand houden en presenteren van de collectie Groningen

Algemene reserve

Stand per 1 januari	34.715	-79.275
Uit resultaatverdeling	<u>-2.596</u>	<u>113.990</u>
Stand per 31 december	<u><u>32.119</u></u>	<u><u>34.715</u></u>

Voorzieningen

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€

Overige voorzieningen

Voorziening groot onderhoud	<u>131.934</u>	<u>133.304</u>
-----------------------------	----------------	----------------

Voorziening groot onderhoud

Voorziening groot onderhoud niet Rijksmonumenten	103.250	93.250
Voorziening groot onderhoud Rijksmonumenten	<u>28.684</u>	<u>40.054</u>
	<u><u>131.934</u></u>	<u><u>133.304</u></u>

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€

Voorziening groot onderhoud niet Rijksmonumenten

Stand per 1 januari	93.250	93.250
Afname ten gunste van resultaat	<u>10.000</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>103.250</u></u>	<u><u>93.250</u></u>

Voorziening groot onderhoud Rijksmonumenten

Stand per 1 januari	40.054	40.054
Onderhoudskosten ten laste van voorziening	<u>-21.370</u>	<u>-</u>
Dotatie ten laste van resultaat	<u>10.000</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>28.684</u></u>	<u><u>40.054</u></u>

Langlopende schulden

Langlopende schulden

	Stand per 31 december 2021	Aflossing sverplich- ting	Resteren- de looptijd > 1 jaar
	€	€	€
Totaal	<u>181.194</u>	<u>37.883</u>	<u>143.311</u>

Resterende looptijd > 5 jaar

€ 70.750

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€

Hypotheken o/g

Hypotheek Rabobank

87.200 91.400

2021 2020
€ €

Hypotheek Rabobank

Saldo per 1 januari

95.600 99.800

Aflossing

-3.850 -4.200

Kortlopend deel

-4.550 -4.200

Saldo per 31 december

87.200 91.400

31-12-2021 31-12-2020
€ €

Overige schulden

Overige schulden

56.111 -

31-12-2021 31-12-2020
€ €

Overige schulden

Subsidie Mondriaanfonds

11.111 -

Afstotingsproject Erven de Jager

45.000 -

56.111 -

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Subsidie Mondriaanfonds		
Saldo per 1 januari	-	-
Verhoging	50.000	-
Vrijval ten gunste van personeelskosten	-5.556	-
Kortlopend deel	<u>-33.333</u>	<u>-</u>
Saldo per 31 december	<u><u>11.111</u></u>	<u><u>-</u></u>

Deze subsidie is ontvangen om 18 maanden iemand extra in dienst te nemen om De subsidie valt in 18 maanden vrij ten gunste van de personeelskosten vanaf 1 november 2021.

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Afstotingsproject Erven de Jager		
Saldo per 1 januari	-	-
Verhoging	<u>45.000</u>	<u>-</u>
Saldo per 31 december	<u><u>45.000</u></u>	<u><u>-</u></u>

Deze subsidie is ontvangen van de Erven de Jager om een medewerker parttime aan te trekken om overtollige voorwerpen op een juiste wijze af te voeren. Deze subsidie valt in .. maanden vrij ten gunste van de personeelskosten vanaf 1 januari 2022.

Kortlopende schulden

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Schulden aan banken		
Schulden aan banken	-	53
Aflossingsverplichtingen	<u>37.883</u>	<u>4.200</u>
	<u><u>37.883</u></u>	<u><u>4.253</u></u>

Schulden aan banken

Kruispost pinbetalingen	<u>-</u>	<u>53</u>
	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€

Aflossingsverplichtingen

Aflossingen Rabobank	4.550	4.200
Mondriaanfonds	<u>33.333</u>	<u>-</u>
	<u><u>37.883</u></u>	<u><u>4.200</u></u>

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Crediteuren	-2.849	3.708
Betalingen onderweg	21.072	-
	<u>18.223</u>	<u>3.708</u>

Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonheffing	4.040	2.938
Pensioenen	368	367
	<u>4.408</u>	<u>3.305</u>

<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
€	€

Onderhanden werk

Ontvangen voorschotten van onderhanden projecten	<u>16.087</u>	<u>42.241</u>
--	---------------	---------------

Overige schulden en overlopende passiva

Te betalen accountantskosten	4.600	4.300
Waarborgsommen	279	279
Nog te ontvangen facturen	537	4.666
Terug te betalen NOW1 en NOW2 subsidie	9.353	16.211
Vakantiegeld	6.758	5.809
Overige schulden	-1	-
Vooruitontvangen bevingsschade	7.684	-
	<u>29.210</u>	<u>31.265</u>

2.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Baten			
Overheidssubsidies	185.600	164.000	170.600
Giften en baten uit fondsenwerving	10.446	4.000	100.945
Overige baten	18.614	-	33.739
	<u>214.660</u>	<u>168.000</u>	<u>305.284</u>
Overheidssubsidies			
Budgetsubsidie Gemeenten	54.000	50.000	54.000
Budgetsubsidie Provincie	131.600	114.000	116.600
	<u>185.600</u>	<u>164.000</u>	<u>170.600</u>
Giften en baten uit fondsenwerving			
Giften en schenkingen	-	-	350
Donateurs	4.867	4.000	4.565
Legaten	5.579	-	96.030
	<u>10.446</u>	<u>4.000</u>	<u>100.945</u>
Overige baten			
Corona TOGS regeling	-	-	4.000
Corona NOW regeling	8.614	-	9.739
Corona bijdrage Mondriaanfonds	-	-	15.000
Corona schenking anonieme schenker	10.000	-	5.000
	<u>18.614</u>	<u>-</u>	<u>33.739</u>
Netto-omzet			
Entreegelden	34.882	47.000	22.619
Omzet Horeca	12.833	14.500	10.720
Omzet Winkel	14.670	19.000	13.151
Omzet Museumkaart	16.284	-	17.384
Overige omzet	136	-	-319
	<u>78.805</u>	<u>80.500</u>	<u>63.555</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Inkoopwaarde van de omzet			
Inkoopwaarde omzet	13.784	11.780	11.839

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Inkoopwaarde omzet			
Inkoopwaarde Horeca	-	-	9
Inkoopwaarde Winkel	13.784	11.780	11.830
	<u>13.784</u>	<u>11.780</u>	<u>11.839</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Overige bedrijfsopbrengsten			
Verhuur o.g.	12.661	19.000	15.551
Sponsoring bedrijfsleven	76	2.000	84
	<u>12.737</u>	<u>21.000</u>	<u>15.635</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen			
Lonen en salarissen	114.398	111.111	106.503
Sociale lasten en pensioenlasten	30.276	31.639	28.554
Overige personeelsbeloningen	12.595	17.650	9.762
	<u>157.269</u>	<u>160.400</u>	<u>144.819</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Lonen en salarissen			
Salaris	115.345	106.584	107.335
Reservering vakantiegeld	9.386	8.527	8.407
	<u>124.731</u>	<u>115.111</u>	<u>115.742</u>
Ontvangen ziekengeld	-4.777	-	-2.796
Subsidie Gemeenten	-	-4.000	-4.288
Bijdrage vanuit Mondriaanfonds	-5.556	-	-
Leerproject Schildersbedrijf	-	-	-1.200
Lage lonen subsidie	-	-	-955
	<u>114.398</u>	<u>111.111</u>	<u>106.503</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Sociale lasten en pensioenlasten			
Sociale lasten	22.727	23.139	21.324
Pensioenlasten	7.549	8.500	7.230
	<u>30.276</u>	<u>31.639</u>	<u>28.554</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Overige personeelsbeloningen			
Kantinekosten	1.375	700	472
Reiskostenvergoeding woon-werk	3.411	-	3.091
Autokostenvergoeding	-	-	13
Onkostenvergoedingen	370	-	-
Studie- en opleidingskosten	60	600	100
Telefoonkostenvergoeding	172	-	-
Vergoeding reis- en verblijfkosten	1.449	7.500	1.261
Wasserijkosten	28	-	293
Overige kostenvergoedingen	20	-	60
Arbodienst	711	350	770
Ziekengeldverzekering	4.787	7.000	1.877
Overige personeelskosten	212	1.500	1.825
	<u>12.595</u>	<u>17.650</u>	<u>9.762</u>

Afschrijvingen op immateriële, materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

Afschrijvingen materiële vaste activa	<u>15.179</u>	<u>14.592</u>	<u>14.655</u>
---------------------------------------	---------------	---------------	---------------

Afschrijvingen materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen	12.628	12.624	12.628
Andere vaste bedrijfsmiddelen	2.551	1.968	2.027
	<u>15.179</u>	<u>14.592</u>	<u>14.655</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Bijzondere posten			
Bijdrage waardedalingregeling	<u>-6.462</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Overige bedrijfskosten

Huisvestingskosten	75.558	50.000	42.239
Exploitatie- en machinekosten	1.855	-	8.938
Verkoopkosten	4.044	5.000	5.832
Kantoorkosten	16.950	10.150	16.860
Algemene kosten	14.069	9.900	12.648
Tentoonstellingskosten	4.037	4.000	4.321
	<u>116.513</u>	<u>79.050</u>	<u>90.838</u>

	begroting		
	2021	2021	2020
	€	€	€

Huisvestingskosten

Onderhoud gebouwen	7.332	8.000	3.896
Onderhoud terreinen	1.226	2.000	766
Schoonmaakkosten	4.665	3.000	1.230
Gas, water en elektra	24.138	25.500	13.918
Assurantiepremie onroerende zaak	12.161	11.000	11.841
Onroerende zaakbelasting	10.053	8.500	6.946
Overige huisvestingskosten	-2.146	1.000	3.642
Beveiligingskosten	6.948	1.000	6.075
	<u>64.377</u>	<u>60.000</u>	<u>48.314</u>
Dotatie voorzieningen groot onderhoud	20.000	-	-
Doorberekende energiekosten Spijslokaal	-8.819	-10.000	-6.075
	<u>75.558</u>	<u>50.000</u>	<u>42.239</u>

	begroting		
	2021	2021	2020
	€	€	€

Exploitatie- en machinekosten

Reparatie en onderhoud inventaris	-	-	1.998
Operational leasing inventaris	118	-	-
Onderhoud installaties	369	-	6.505
Kleine aanschaf inventaris	1.368	-	435
	<u>1.855</u>	<u>-</u>	<u>8.938</u>

	begroting		
	2021	2021	2020
	€	€	€
Verkoopkosten			
Publiciteit / communicatie	6.342	5.000	978
Relatiegeschenken	1.441	-	810
Representatiekosten	271	-	15
Reis- en verblijfkosten	22	-	-
Advertentiekosten	1.277	-	3.989
Vrachtkosten	36	-	231
Dotatie voorziening dubieuze vorderingen op handelsdebiteuren	-	-	-333
Overige verkoopkosten	197	-	142
	<u>9.586</u>	<u>5.000</u>	<u>5.832</u>
Doorberekende verkoopkosten Blad	-542	-	-
Doorberekende verkoopkosten tentoonstelling Aizo Betten	-5.000	-	-
	<u>4.044</u>	<u>5.000</u>	<u>5.832</u>

	begroting		
	2021	2021	2020
	€	€	€
Kantoorkosten			
Kantoorbenodigdheden	909	750	402
Porti	1.853	-	756
Telefoon- en faxkosten	2.196	1.700	2.002
Drukwerk	3.110	1.700	2.707
Vakliteratuur	82	-	-
Boekhouding	2.367	2.000	2.098
Kosten automatisering	6.366	4.000	8.674
Overige kantoorkosten	67	-	221
	<u>16.950</u>	<u>10.150</u>	<u>16.860</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Algemene kosten			
Abonnementen en contributies	2.771	2.500	4.346
Bestuurskosten	700	1.000	671
Accountantskosten	6.520	4.300	4.700
Notariskosten	-	-	466
Kasverschillen	525	-	-23
Betalingsverschillen	-	-	906
Advieskosten	-	500	-
Bankkosten	1.318	1.200	1.269
Overige algemene kosten	2.235	400	313
	<u>14.069</u>	<u>9.900</u>	<u>12.648</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Tentoonstellingskosten			
Tentoonstellingskosten	3.845	3.000	686
Manifestaties	-	1.000	639
Beheer collectie	192	-	2.996
	<u>4.037</u>	<u>4.000</u>	<u>4.321</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten			
Ontvangen depositorente	<u>10</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Ontvangen depositorente			
Ontvangen rente	<u>10</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Rentelasten en soortgelijke kosten			
Betaalde bankrente	<u>2.525</u>	<u>3.200</u>	<u>3.333</u>

	2021	begroting 2021	2020
	€	€	€
Betaalde bankrente			
Hypotheekrente	2.525	2.950	3.207
Betaalde bankrente	-	250	126
	<u>2.525</u>	<u>3.200</u>	<u>3.333</u>

Belastingen over de winst of het verlies

Analyse verschil uitkomst met begroting

x 1.000	2021		<i>begroting</i> 2021		Mutatie	
	€	%	€	%	€	%
Baten	214.660	272,4	168.000	208,7	46.660	27,8
Netto-omzet	78.805	100,0	80.500	100,0	-1.695	-2,1
Inkoopwaarde van de omzet	-13.784	-17,5	-11.780	-14,6	-2.004	-17,0
Brutowinst	65.021	82,5	68.720	85,4	-3.699	-5,4
Overige bedrijfsopbrengsten	12.737	16,2	21.000	26,1	-8.263	-39,3
Brutomarge	77.758	98,7	89.720	111,5	-11.962	-13,3
	<u>292.418</u>	<u>371,1</u>	<u>257.720</u>	<u>320,2</u>	<u>34.698</u>	<u>13,5</u>
Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen	157.269	199,6	160.400	199,3	-3.131	-2,0
Afschrijvingen op immateriële, materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	15.179	19,3	14.592	18,1	587	4,0
Bijzondere posten	-6.462	-8,2	-	-	-6.462	-
Overige bedrijfskosten	116.513	147,9	79.050	98,2	37.463	47,4
Totaal van som der kosten	<u>282.499</u>	<u>358,6</u>	<u>254.042</u>	<u>315,6</u>	<u>28.457</u>	<u>11,2</u>
Totaal van bedrijfsresultaat	9.919	12,5	3.678	4,6	6.241	169,7
Financiële baten en lasten	-2.515	-3,2	-3.200	-4,0	685	21,4
Totaal van netto resultaat	<u>7.404</u>	<u>9,3</u>	<u>478</u>	<u>0,6</u>	<u>6.926</u>	<u>.449,0</u>

De baten zijn hoger dan begroot door een hogere bijdrage vanuit de Provincie en Gemeente dan begroot. Tevens is een bijdrage van € 10.000 ontvangen van een anonieme schenker. De lagere overige bedrijfsopbrengsten worden veroorzaakt door lagere huuropbrengsten dan begroot. Het Venhoes is in 2021 in het geheel niet verhuurd geweest. De huisvestingskosten zijn hoger dan begroot omdat de dotatie aan de voorziening groot onderhoud niet was begroot. Tot slot is het resultaat in positieve zin beïnvloed door een bate van ruim € 6.000 inzake de waardedalingregeling die niet afgeboekt kon worden van de boekwaarde van de betreffende panden.

2.7 OVERIGE TOELICHTINGEN

Gemiddeld aantal werknemers

Uitsplitsing

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Gemiddeld aantal werknemers over de periode werkzaam binnen Nederland	<u>3,25</u>	<u>3,13</u>
Gemiddeld aantal werknemers over de periode	<u><u>3,25</u></u>	<u><u>3,13</u></u>

Warffum, 22 maart 2022

S van Genuchten
Directeur

H.W. Hoen
Voorzitter

H.M. Draijer
Vz financiële commissie

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Openluchtmuseum het Hoogeland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Openluchtmuseum het Hoogeland te Warffum gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openluchtmuseum het Hoogeland per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2021.
2. De staat van baten en lasten over 2021.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openluchtmuseum het Hoogeland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 22 maart 2022

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

drs. E. Vriesen RA